

Behoort bij het besluit van de Ministers van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van 18 april 1967 nr. 128.297 afdeling O.K.N.

C-2
ID 1402.

TOELICHTING bij het besluit tot vaststelling van een beschermd dorpsgezicht te ACQUOY, gemeente Beesd.

31-3-'62

Het beschermde dorpsgezicht omvat het op de bijgevoegde kaart (Rijksdienst voor de Monumentenzorg, tek. nr. 063) door een stippellijn omgrensd gebied.

Det dorp Acquoy, gelegen op de noordelijke oeverwal van het Gelderse riviertje de Linge, is één van de rivierdorpen waar de vorm van de stroomruggronden tot een gestrekte dorpsaanleg heeft geleid. Het vertegenwoordigt als zodanig een karakteristiek type. De plaatsen van deze soort, die onmiddellijk langs de rivier zijn gelegen, bestaan veelal uit een hoofdstraat één of tweezijdig bebouwd, en een parallel daaraan lopende achterstraat aan de landzijde. De bebouwde erven aan de hoofdstraat reiken tot aan de achterstraat, die vorksgewijs op de hoofdstraat aansluit.

Acquoy is een dorp, waar de hoofdstraat, de Lingedijk, aan één kant is bebouwd. De evenwijdig hier achter gelegen Huigesteeg is de onbebouwd gebleven achterstraat. Meer nog dan andere gelijksoortige nederzettingen heeft het zijn oorspronkelijk karakter goed behouden. De kwaliteit van de bebouwing en de ongeschonden structuur van de vorksgewijs op elkander aansluitende wegen verlenen het dorp een aspect, dat kenmerkend is voor het oude gestrekte rivierkleidorp.

Het meest karakteristieke gedeelte bevindt zich boven langs de Lingedijk terzijde van de dicht langs de dijk stromende rivier. De aan elkaar grenzende en op vrije erven gebouwde woningen, die naar de uitwendige kenmerken merendeels dateren uit de 18e en 19e eeuw, vormen gezamenlijk een schilderachtig beeld. De monumentale laat-gotische torenromp bij de Nederlands Hervormde kerk, gelegen aan een bocht van de Lingedijk en omgeven door een ommuurd kerkhof, domineert in de wijde omgeving. Van bijzondere waarde voor de oudheidkundige betekenis van de plaats zijn vooral de panden Lingedijk 74, 82, 84 en 86 welke laatste een ankerdatering 1761 heeft.

Het is van algemeen belang dat dit fraaie oude gedeelte van Acquoy ook voor de toekomst bewaard blijft. De rivier de Linge enerzijds en de Huigesteeg anderzijds vormen voor dit beschermde dorpsgezicht de voor de hand liggend omgrenzingen.